

یکصد قاعده فقہی

حقوقی - جزایی - عبادی

تألیف

آیت الله دکتر سید کاظم مد ظفوی

ترجمه و تنظیم

دکتر عزیزاله فهیمی

دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه قم

سرشناسه : مصطفوی، سید محمد کاظم، ۱۳۳۱-
 عنوان قراردادی : القواعد مائه قاعده فقهیه معنی و مدرکا و موردا. فارسی
 عنوان و نام پدیدآور : یکصد قاعده فقهی (حقوق - جزایی - عبادی) / تألیف سید کاظم مصطفوی؛ ترجمه
 و تنظیم؛ عزیزاله فهیمی.
 مشخصات نشر : تهران: خرسندی، ۱۳۹۷-
 مشخصات ظاهری : ۴۰۰ ص.
 شابک : 978-600-114-946-7
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 موضوع : فقه -- قواعد
 موضوع : Islamic law -- *Formulae
 شناسه نزود : فهیمی، عزیزاله، ۱۳۴۰- مترجم
 رده‌بندی شنگره : BP۱۶۹/۵/م۶ق۹۰۴۱ ۱۳۹۷ :
 رده‌بندی دبیری : ۲۹۷، ۲۲۴
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۲۸۵۰۸۷

انتشارات خرسندی

تهران، خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - میدان باف نژاد - نرسیده به خیابان دانشگاه -
 پلاک ۱۷۴ - واحد ۲ تلفن: ۵-۶۹۷۱۰۳۴ و ۵-۶۶۴۹۰۵۸۴
 فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب، خ منیری جاوید (اردیبهشت) تلفن: ۹۲۰۵۷۹-۶۶۷۵۵۹۱۰
 فروشگاه شماره ۲: خ انقلاب، بین خیابان فخر رازی و خیابان شاه، مجتمع پارسا، پلاک ۱۲۱۸
 تلفن: ۶۶۹۷۴۶۷۵-۶۶۹۷۳۹۷۴

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

یکصد قاعده فقهی

تألیف: آیت‌الله سید کاظم مصطفوی

ترجمه و تنظیم: دکتر عزیزاله فهیمی

صفحه‌آرایی: الهام بیدایی

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۲۰۰ جلد

قیمت: ۶۰۰,۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-114-946-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۹۴۶-۷

فهرست اجمالی مطالب

۱۳	یادداشت مؤلف
۱۷	مقدمه
۲۹	بخش اول. پنجاه و دو قاعده فقهی «حقوقی»
۳۰	۱. قاعدة «الاتقان»
۳۳	۲. قاعدة «التلاف»
۳۹	۳. قاعدة «احترام مال المسلم وعمله»
۴۳	۴. قاعدة «الاحسان»
۴۷	۵. قاعدة «الاذن في الشيء اذن في لوازله»
۵۰	۶. قاعدة «اسقاط الحق»
۵۴	۷. قاعدة «اصاله الفساد في المعاملات»
۵۹	۸. قاعدة «اعراض عن الملك»
۶۳	۹. قاعدة «الاقدام»
۶۷	۱۰. قاعدة «الاقرار»
۷۱	۱۱. قاعدة «عدم استماع الانكار بعد الاقرار»
۷۴	۱۲. قاعدة «الاقرب يمنع الابد»
۷۷	۱۳. قاعدة «اليينه على المدعى و اليمين على من انكر»
۸۰	۱۴. قاعدة «تبعيه النماء للاصل»
۸۴	۱۵. قاعدة «التحجير»
۸۸	۱۶. قاعدة «التساقط»

١٧. قاعدة «تصديق الامين فيما ائتمن عليه» ٩١
١٨. قاعدة «التلف فى زمان الخيار من مال البايع» ٩٣
١٩. قاعدة «تلف المبيع قبل القبض من مال البايع» ٩٧
٢٠. قاعدة «الحق لمن سبق» ١٠١
٢١. قاعدة «السلطنه» ١٠٤
٢٢. قاعدة «السوق» ١٠٨
٢٣. قاعدة «مرط الفاسد ليس بمفسد» ١١١
٢٤. قاعدة «الصحة» ١١٤
٢٥. قاعدة «العدول لانعقاد» ١١٨
٢٦. قاعدة «عدم التذكى» ١٢١
٢٧. قاعدة «العقود تابعه للقضود» ١٢٤
٢٨. قاعدة «على اليد ما اخذت حتى تؤده» ١٢٧
٢٩. قاعدة «الفحوى» ١٣٠
٣٠. قاعده «القرعه» ١٣٣
٣١. قاعدة «كل خساره فى المضاربه تجبر بالريح» ١٣٦
٣٢. قاعدة «كل رهن فانه غير مضمون» ١٣٩
٣٣. قاعدة «كل عقد يضمن بصحيحه يضمن بفاسده» ١٤١
٣٤. قاعدة «كل عقد لا يضمن بصحيحه لا يضمن بفاسده» ١٤٤
٣٥. قاعدة «كلما بطل العقد، يتحقق اجره المثل» ١٤٧
٣٦. قاعدة «كلما كان له منفعه محلله مقصوده، تصح اجارته» ١٥٠
٣٧. قاعدة «لا ضرر» ١٥٤
٣٨. قاعدة «لا ضمان على المستعير» ١٦١
٣٩. قاعدة «لامسامحه فى التحديدات» ١٦٣

۴۰. قاعدة «لاميراث للقاتل»..... ۱۶۶
۴۱. قاعدة «اللزوم»..... ۱۶۹
۴۲. قاعدة «المؤمنون عند شروطهم»..... ۱۷۳
۴۳. قاعدة «من احيا ارضاً فهي له»..... ۱۷۸
۴۴. قاعدة «من حاز، ملك»..... ۱۸۲
۴۵. قاعدة «من له الغنم، فعليه الغرم»..... ۱۸۷
۴۶. قاعدة «من ملك شيئاً، ملك الاقرار به»..... ۱۹۱
۴۷. قاعدة «اليسور لا يسقط بالمعسور»..... ۱۹۴
۴۸. قاعدة «نفي العسر والارجح»..... ۱۹۸
۴۹. قاعدة «وجوب النسيئة بين المال و مالكة»..... ۲۰۲
۵۰. قاعدة «الوقوف على حسب اهلها»..... ۲۰۶
۵۱. قاعدة «يحرم من الرضاع ما يحرم بالنسب»..... ۲۰۸
۵۲. قاعدة «اليد»..... ۲۱۲
- بخش دوم: بانزده قاعده فقهي «جزایی»**..... ۲۱۷
۵۳. قاعدة «الاسلام يجب ما قبله»..... ۲۱۸
۵۴. قاعدة «اقامه الحدود الى من اليه الحكم»..... ۲۲۲
۵۵. قاعدة «الامر بالمعروف و النهي عن المنكر»..... ۲۲۵
۵۶. قاعدة «الحدود تدرأ في الشبهات»..... ۲۳۱
۵۷. قاعدة «دم المسلم لا يذهب هدرأ»..... ۲۳۴
۵۸. قاعدة «الضرورات تتقدر بقدرها»..... ۲۳۷
۵۹. قاعدة «الغرور»..... ۲۴۰
۶۰. قاعدة «الفراش»..... ۲۴۵
۶۱. قاعدة «كل جنايه لا مقدر لها ففيها ارش»..... ۲۴۸

- ٢٥١..... قاعدة «كل عضو يقتص منه مع وجوده، تؤخذ الدية مع فقده».....
- ٢٥٤..... قاعدة «لاديه لمن قتله الحد».....
- ٢٥٧..... قاعدة «لاريا الا فيما يكال او يوزن».....
- ٢٥٩..... قاعدة «وجوب دفع الضرر المحتمل».....
- ٢٦٣..... قاعدة «الوقوف عند الشبهه خير من الاقتحام فى الهلكه».....
- ٢٦٧..... قاعدة نفى السبيل».....
- ٢٧١..... **بخش نهمى و سه قاعده فقهي «عبادى»**.....
- ٢٧٢..... قاعدة «الرشا».....
- ٢٧٥..... قاعدة «الاشترى».....
- ٢٧٩..... قاعدة «الامتناع بالا ختر لا فى الاختيار».....
- ٢٨٣..... قاعدة «الامكان».....
- ٢٨٦..... قاعدة «البناء على الاكثر».....
- ٢٨٨..... قاعدة «التجاوز».....
- ٢٩٣..... قاعدة «التسامح فى ادله السنن».....
- ٢٩٧..... قاعدة «التعيين».....
- ٣٠٠..... قاعدة «التقيه».....
- ٣٠٤..... قاعدة «التلازم بين الصلاه و الصوم».....
- ٣٠٨..... قاعدة «حجيه الظن فى الصلاه».....
- ٣١١..... قاعدة «الحل».....
- ٣١٤..... قاعدة «الحيلولة».....
- ٣١٧..... قاعدة «سماح قول ذى اليد».....
- ٣٢١..... قاعدة «ذكاه الجنين ذكاه امه».....
- ٣٢٣..... قاعدة «رجوع الجاهل الى العالم».....

- ۳۲۶ قاعدة «الطهارة» ۸۴
- ۳۳۰ قاعدة «العدول» ۸۵
- ۳۳۳ قاعدة «الفراغ» ۸۶
- ۳۳۷ قاعدة «كل من مرّ بميقات وجب عليه احرام» ۸۷
- ۳۴۰ قاعدة «كل من وجبت نفقته على الغير، وجبت فطرته عليه» ۸۸
- ۳۴۲ قاعدة «كل واجب بالعنوان الاولي، يتقدم على الواجب بالعنوان الثانوى» ۸۹
- ۳۴۵ قاعدة «كلما امكن الصبى من افعال الحج، يفعله» ۹۰
- ۳۴۸ قاعدة «كلما يوجب الكفاره فى الاحرام مشروط بالعمد» ۹۱
- ۳۵۱ قاعدة «لا يجمعان فى عين واحده» ۹۲
- ۳۵۳ قاعدة «لا تعاد اداء الاى خمس» ۹۳
- ۳۵۶ قاعدة «لا شك للامام والمأمور مع حفظ الآخر» ۹۴
- ۳۵۸ قاعدة «لا شك لكثير الشك» ۹۵
- ۳۶۰ قاعدة «لا نذر فى المعصيه و المرجوح» ۹۶
- ۳۶۳ قاعدة «الملازمه بين حكم العقل و حكم الشرع» ۹۷
- ۳۶۶ قاعدة «الممنوع الشرعى، كالممتنع العقلى» ۹۸
- ۳۶۹ قاعدة «من ادرك ركعه، فقد ادرك الصلاه» ۹۹
- ۳۷۲ قاعدة «وجوب اعلام الجاهل فيما يعطى» ۱۰۰
- ۳۷۷ فهرست منابع ۱۰۱

یادداشت مؤلف

«الحمد لله رب العالمين و الصلوة والسلام على محمد و اله الطيبين الطاهرين»

به لطف خداوند و عنايات بقیة الله الاعظم ارواحنا فداء، کتاب یکصد قاعده فقهی، تألیف اینجانب به زبان عربی و حاوی یکصد قاعده فقهی حقوقی و جزایی و عبادی بوده که به زبان فارسی ترجمه شده است.

این کار علمی شایسته توسط شخصیت برجسته حوزه و دانشگاه جناب حجة الاسلام والمسلمین آقای دکتر عزت‌الله فاضلی انجام گرفته و از آنجا که معظم له بر محتوای کتاب، اشراف و تسلط کامل دارند، کتاب ترجمه بسیار عالی و در نهایت صحت و استحکام سامان یافته است. از این عمل خدا پستوانه و ارزنده مند آن عزیز کمال تشکر را داشته، توفیقات هرچه بیشتر ایشان را آرزو می‌نمایم و انشاء الله این مجموعه برای دانش پژوهان عزیز نافع واقع گردد.

آجره بی الله

سید کاظم مصطفوی

روز میلاد مولی الموحدین علی (ع)

۱۳۹۷/۰۱/۱۱